

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ  
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ  
ВИКЛАДАННЯ  
ГУМАНІТАРНИХ  
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник  
наукових праць**

**2017**

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ  
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ  
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки  
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2017

**ББК 81.2**  
**А - 43**  
**УДК: 81. 243**

**Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін:** Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2017. — 109 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

#### **РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:**

**Головний редактор:**

**Совтис Наталія Миколаївна** – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Заступник головного редактора:**

**Мороз Людмила Володимирівна** – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

#### **ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:**

**Деменчук Олег Володимирович** – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Карпенчук Світлана Петрівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Коваль Ганна Петрівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Литвиненко Світлана Анатоліївна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Малафійк Іван Васильович** – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Михальчук Наталія Олександрівна** – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Павелків Роман Володимирович** – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Петренко Оксана Борисівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Шугасва Людмила Михайлівна** – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Ямницький Вадим Маркович** – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Ніколайчук Галина Іванівна** – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Постоловський Руслан Михайлович** – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Романюк Світлана Константинівна** – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 12 від 26.10.2017 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

стало розширення іншомовної пропозиції в сфері освіти дорослих, особливо на базі народних вищих шкіл. Потреба в педагогічних кадрах для кожної окремої цільової групи спонукала до створення спеціальних курсів підвищення кваліфікації вчителів іноземних мов для початкового навчання, для роботи у гетерогенних групах, для білінгвальних курсів, для курсів інтенсивного, автономного, самокерованого, дистанційного навчання [1, с. 29].

Практичне втілення ідеї оптимізації навчання іноземних мов у системі освіти дорослих відбувається за активної участі інституцій різних країн Європи та світу. Заклади, що задіяні в сфері освіти дорослих, намагаються досягти гнучкості шляхом відповідної кваліфікації викладацького складу, що є одним із дієвих засобів усунення певних недоліків. Народні вищі школи в межах своїх можливостей інвестують значні кошти в організацію різного роду заходів з перекваліфікації, профільної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

**Висновки та перспективи подальших розвідок.** Таким чином, у глобалізованому професійному світі знання іноземної мови є вкрай важливим, професійне оволодіння іноземними мовами є однією з основних вимог багатьох професій, що поліпшує кар'єрні можливості, а відтак і професійну соціалізацію. Вивчення іноземної мови надає можливість скористатися культурним різноманіттям Європи та набувати нового міжкультурного досвіду. Крім того, знання іноземної мови допомагає тренувати пам'ять і розвивати свої соціальні навички. На наш погляд, подальшого вивчення потребує підготовка вчителів іноземної мови для закладів освіти Німеччини середнього ступеня.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Гаманюк В. А. Теорія та практика іншомовної освіти у Німеччині в контексті загальноєвропейських інтеграційних процесів : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.01 / Гаманюк Віта Анатоліївна; Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ "Криворізький національний університет". - Луганськ, 2013. - 42 с.
2. Отрощенко Л. Особливості формування іншомовної професійної комунікативної компетентності у вищих навчальних закладах Німеччини / Л. Отрощенко // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. праць. - Харків : Видавничий центр ХНУ, 2007. - № 19. - С. 152-157.
3. Studienordnung für den Bachelor-Studiengang Technische Informatik an der Technischen Universität Berlin vom 5. Januar 2005 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://www.eecs.tu-berlin.de/fileadmin/f4/fkIVdokumente/StuPOs/StO\\_Bach\\_TI.pdf](http://www.eecs.tu-berlin.de/fileadmin/f4/fkIVdokumente/StuPOs/StO_Bach_TI.pdf). - Назва з екрана.
4. Stritzel H. Fremdsprachen Unterricht an deutschen Hochschulen - Eine Auswertung der Studien- und Prüfungsordnungen / H. Stritzel. - April, 2001. - 4 S.
5. Zentrum für Hochschulbildung. Bereich Fremdsprachen [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://www.zhb.tu-dortmund.de/fs/de/ber\\_uns/](http://www.zhb.tu-dortmund.de/fs/de/ber_uns/). - Назва з екрана.

*Статья освещает связь между изучением иностранного языка в высших учебных заведениях Германии и профессиональной социализацией будущих специалистов. Отмечено, что Германия старается привлечь своих студентов к обучению как минимум двух иностранных языков. Определено, что наибольшее количество часов на изучение иностранных языков отведено в учебных программах и планах по подготовке экономических специальностей, на втором месте находятся инженерные специальности. Сделано акцент на том, что основное задание изучения иностранного языка - это развитие разговорной компетенции, усвоение определенного лексического минимума и овладение профессиональной лексикой.*

**Ключевые слова:** *высшие учебные заведения, профессиональная социализация, изучение иностранного языка, разговорная компетенция, будущие специалисты.*

*The article elucidates the connection between learning foreign languages at German higher educational establishments and future specialists' professional socialization. It has been noted that Germany tries to encourage students to learn at least two foreign languages. It has been revealed that the largest number of hours for foreign language acquisition is assigned in the curricula of future economists, ranking first, and engineering specialties in second place. It is emphasized that the main objective in foreign language acquisition is communicative competence development, mastering a certain lexical minimum and professional terms.*

**Key words:** *higher educational establishments, professional socialization, foreign language acquisition, communicative competence, future specialists.*

УДК 378.147.016:81'243

К.М. ПАВЕЛКІВ

### ПРЯМИЙ МЕТОД ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ УСПІШНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ВНЗ

*У статті розглянуто особливості використання прямого методу вивчення іноземної мови на немовних спеціальностях у вищій школі. Автор акцентує увагу на основних принципах та прийомах застосування даного методу на заняттях з іноземної мови, визначає його переваги та недоліки.*

**Ключові слова:** *прямий метод, іноземна мова, методи навчання, принципи навчання.*

**Постановка проблеми.** На сучасному етапі розвитку науки і освіти в Україні відбувається реформування навчального процесу в вузах відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження українськими ВНЗ співпраці з європейським навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном, що зумовлює зростання необхідності високого рівня володіння іноземною мовою. Метою навчання іноземної мови у вищій школі на сучасному етапі є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, що дозволять реалізувати їхні знання, уміння, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань в реальних життєвих ситуаціях і у професійній сфері зокрема. Для успішного засвоєння іноземної мови студент повинен володіти комунікативною компетенцією, достатньою для вивчення зарубіжного досвіду в профільній галузі науки і для професійного спілкування, а також для кваліфікованої інформаційної та творчої діяльності в різних сферах і ситуаціях ділового партнерства.

Згідно вимог навчальних програм з іноземної мови за професійним спрямуванням для немовного вишу передбачається набуття студентом професійно спрямованої іншомовної компетентності протягом першого року навчання, коли ще не здобуто достатніх знань з обраної спеціальності. Студенти ще не повною мірою обізнані з предметом майбутньої професійної діяльності і тому цілком закономірно, що певні поняття професійного змісту, з якими вони стикаються на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням, є невідомі для них. Тому, на нашу думку, доцільно звернутися до елементів прямого методу вивчення іноземної мови, що допоможе студентам подолати певні труднощі у засвоєнні та застосуванні нового навчального іншомовного матеріалу.

**Аналіз останніх досліджень.** Прямий метод одержав таку назву тому, що його прихильники прагнули слова іноземної мови і його граматичні форми асоціювати прямо (безпосередньо) з їхнім значенням, минаючи рідну мову тих, хто навчається. У розробці прямого методу брали участь психологи, лінгвісти, методисти, зокрема В. Фістор, П. Пассі, Г. Суїт, О. Есперсен, Б. Еггерт, Ш. Швейцер, М. Вендт, Е. Симоно й ін. [3].

Отже, метою даної статті є розглянути застосування прямого методу навчання у процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням у вищих навчальних закладах як ефективної технології.

**Виклад основного матеріалу.** Методи навчання – це «упорядковані способи діяльності вчителя й учнів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань». Метод навчання виступає «інструментом діяльності вчителя для виконання керівної функції – навчання» [4, с. 150]. Реалізація методу навчання здійснюється через використання ряду прийомів навчання, різноманітних підходів та робочих технік. «Прийоми навчання – сукупність конкретних навчальних ситуацій, що сприяють досягненню проміжної (допоміжної) мети конкретного методу» [2, с. 320].

Дослідження суті методу навчання, доводять, що більшість вітчизняних (Н. Волкова, М. Фіцула) і російських (І. Харламов) науковців опираються на трактування цієї категорії як упорядкованого способу взаємопов'язаної діяльності учителя / викладача та учнів / студентів, спрямованого на досягнення окреслених навчально-виховних завдань [2]. Аналіз методичних джерел та практичного досвіду фахівців дозволяє виділити традиційні (метод повної фізичної реакції (TotalPhysicalResponse), сугестивний метод, драматико-педагогічний метод, мовчазний метод, груповий метод) та альтернативні (навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (storyline method), метод симуляцій, метод каруселі, метод навчання по станціям, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «кейзстаді») [3].

Сьогодні, коли переважна більшість викладачів звертаються до інтерактивних форм та методів навчання, вважаємо за доцільне поряд із інноваційними застосовувати і елементи прямого методу, основною метою якого є оволодіння навичками іншомовного мовлення та застосування їх у реальному житті, передусім у професійній сфері. Прямий метод передбачає забезпечення ініціативного говоріння. Ініціативне говоріння характеризує ступінь володіння усним мовленням, тобто впевненість студента при веденні розмови іноземною мовою на будь-яку тему, зокрема і професійного спрямування; вміння розпочати, підтримати та завершити розмову; ставити запитання та відповідати на них; вміння будувати монологічне висловлювання.

Назва “прямий метод” з'явилася тому, що прихильники цього методу намагалися асоціювати лексичні одиниці іноземної мови безпосередньо з їх значенням, минаючи рідну мову, у навчальному процесі. Спочатку цей метод стосувався навчання лише усного мовлення. Згодом почали ставити і інші практичні цілі, зокрема навчання читання. Об'єктом навчання стала жива іноземна мова. Залучаючи рідну мову, стверджували прихильники прямого методу, ми не зможемо сформувати у тих, хто навчається, відчуття чужої мови. Такий шлях вивчення мови вбачався більш простим і більш коротким. Проводячи аналогію з природним способом засвоєння рідної мови прихильники методу знаходили підтвердження правильності цих положень. Для того, щоб створити умови, аналогічні тим, які існують при засвоєнні рідної, очевидно, необхідність відтворення відповідного мовного середовища на заняттях з іноземної мови. Викладання здійснюється лише іноземною мовою, використання безперекладного розкриття значень лексичних одиниць та граматичних явищ з використанням різних засобів наочності. Засвоєння нового матеріалу базується на використанні мовних зразків і побудови речень за аналогією, моделюючи подібне. В процесі навчання слухаючи і повторюючи зразки, читаючи тексти студенти повинні самі виводити з них правила, з подальшим перетворенням їх у цілісну систему. Створення лексичного запасу потребує використання контексту у зв'язку з тим, що слова

багатозначні. Розуміючи той факт, що мова складається не з слів, а з речень, ми у процесі навчання забезпечуємо створення грамотного лексичного запасу у студента. Стосовно навчання лексики прихильники методу керувались положеннями психологічної лінгвістики.

Метод базується на прямому залученні студента у звичні щоденні ситуації, де відбувається мовлення та аудіювання іноземною мовою й передбачає багато усної інтеракції, спонтанного використання реплік іноземною мовою, ніякого перекладу та мінімальний аналіз граматики при переважаючому фокусуванні на хорошій вимові[8].

На сьогодні рівень володіння іноземною мовою як засобу особистісного розвитку майбутнього фахівця безпосередньо пов'язаний з рівнем самооцінки людини. Здатність до правильної вимови є одним з елементів престижу. Добра вимова асоціюється з соціально-економічною успішністю, професійною компетентністю, соціальними привілеями[5, с. 196]. Саме прямий метод навчання іноземної мови дозволяє сфокусуватись на вимові, що допомагає студенту відчувати себе на рівних з носіями мови; посилити мотивацію його вчити іноземну мову та загалом опанувати майбутній фах у виші, де надається можливість навчитися вільно спілкуватися не лише на побутові теми, але й залучатися до розв'язання питань професійного характеру з іноземними партнерами.

Принципи прямого методу навчання іноземної мови передбачають:

- 1) Здійснення іноземною мовою усіх пояснень та інструкцій щодо виконання завдань;
- 2) Забезпечення необхідного вокабул яру демонструванням наочності або ж поясненням на базі асоціацій;
- 3) Активне залучення студента у відповідне мовне середовище шляхом створення на заняттях реалістичних ситуацій;
- 4) схвалення спроб студентів думати іноземною мовою;
- 5) надання пріоритету говорінню перед читанням та письмом;
- 6) якнайдовше утримання від демонстрації студентам друкованого образу слова;
- 7) здійснення усієї діяльності на занятті лише іноземною мовою при повній забороні перекладу;
- 8) супровід словесним коментарем будь-якої послідовної діяльності на занятті;
- 9) граматику вивчається індуктивно;
- 10) головна увага правильній вимові та граматичним нормам, які є сучасними [7].

Варто зауважити, прямий метод супроводжується рядом труднощів та має ряд недоліків: 1) перешкодою стає і абсолютне усунення рідної мови з процесу вивчення іноземних мов; 2) при сформуванні мислення іноземною мовою слід врахувати, що основні категорії мислення, у тих хто вивчає мову вже сформовані і вони є спільні в усіх людей, які розмовляють різними мовами; 3) не слід перебільшувати роль усного мовлення по відношенню до інших видів мовленнєвої діяльності; 4) перебільшення ролі індукції як єдиного способу засвоєння граматичних правил, тобто коли самостійне виведення правил за зразками, моделями лексичних структур буде єдиним способом опанування, стане на перешкоді засвоєння іноземної мови. Цей шлях дуже важкий і вимагає великих затрат часу.

Позитивною стороною методу, який обмежує використання рідної мови у процесі вивчення іноземних мов можна вважати наступне: 1) жива мова є об'єктом навчання і засвоєння її розглядається, як розвиток умінь спілкування цією мовою; 2) широко використовуються засоби наочності для штучного відтворення іншомовного середовища на заняттях з іноземної мови; 3) в процесі розробки, розвитку та подальшого удосконалення методу створено величезну кількість ефективних методик, тренувальних вправ для вивчення іноземних мов без використання рідної мови та з обмеженням її використання, які успішно використовуються, постійно удосконалюються через свою ефективність та високу результативність.

**Висновки.** Отже, прямий метод варто використовувати на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням як один із складових успішного оволодіння студентами іншомовною комунікативною компетенцією. Розкриття значень лексичних одиниць без застосування рідної мови; усне пояснення граматичних явищ за допомогою різних засобів наочності; побудова речення за аналогією та зразком чи моделлю; формування цілісної системи правил у процесі навчання, як наслідок слухання і повторення зразків, читання текстів; – це ті прийоми, на які слід звернути увагу, коли студенти та викладачі разом намагаються у процесі спілкування на занятті з іноземної мови докладніше дізнатися про реалії професії майбутнього спеціаліста, вчитися висловлюватись на теми, що стосуються майбутньої професійної діяльності студентів. На нашу думку, зважаючи на усі переваги та недоліки, не варто застосовувати даний метод у чистому вигляді, а поєднувати основні його елементи з інтерактивними видами навчальної діяльності, зокрема діловими іграми, дебатами, проектами тощо.

**Перспективи подальшого дослідження** прямого методу навчання іноземної мови за професійним спрямуванням у ВНЗ вбачаємо у вивченні особливостей його застосування на заняттях поряд з проблемним методом.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Бистрова Б. Переваги застосування прямого методу викладання іноземних мов у процесі її вивчення [Електронний ресурс] / Б. Бистрова. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/go/issue/view/99>. – Назва з екрана.

2. Волкова Н. П. Педагогіка: Навч. посіб. / Н. П. Волкова – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Китайгородская Г. Методика интенсивного обучения иностранным языкам / Г. А. Китайгородская. – М.: Высшая школа, 1986. – 112 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: Підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко – К.: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
5. Семенкина И. А. К вопросу о принципах обучения произношению иностранного языка / И. А. Семенкина // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер.: романо-германська-філологія. – № 649. – Харків: Константа, 2005. – С. 196–198.
6. Семенчук Ю. О. Вивчення термінологічної лексики у курсі ділової англійської мови / Ю. О. Семенчук // Іноземні мови. – 2003. – № 3. – С. 29–32.
7. Abdullah S. S. A Contrastive Study of the Grammar Translation and the Direct Methods of Teaching [Electronic resource] / Sayeh S Abdullah. – Mode of access: [http://scholar.google.com.ua/scholar?bav=on.2,or.r\\_qf.&bvm=bv.62922401,d.bGE,pv.xjs.s.en\\_US.ZJ\\_ag0IGXHs.O&biw=1333&bih=645&dpr=1&um=1&i](http://scholar.google.com.ua/scholar?bav=on.2,or.r_qf.&bvm=bv.62922401,d.bGE,pv.xjs.s.en_US.ZJ_ag0IGXHs.O&biw=1333&bih=645&dpr=1&um=1&i). – Title from the screen.
8. Bortolin D. Direct and Grammar Translation Method [Electronic resource] / Daniela Bortolin. – Mode of access: <http://www.tjaylor.net/english/teaching-methoddirect-grammar-translation>. – Title from the screen.

*В статье рассмотрены особенности использования прямого метода изучения иностранного языка на неязыковых специальностях в высшей школе. Автор акцентирует внимание на основных принципах и приемах применения данного метода на занятиях по иностранному языку, определяет его преимущества и недостатки.*

**Ключевые слова:** прямой метод, иностранный язык, методы обучения, принципы обучения.

*The article considers the peculiarities in usage of direct method of foreign language learning at not languagespecialties in higher school. The author pays attention to the main principles and techniques of the given method application at foreign language lessons, determines its advantages and disadvantages.*

**Key words:** direct method, foreign language, teaching methods, principles of teaching.

УДК 378.147.016:81'243

В.М. ТРОФІМЧУК, О.Я. КОЗІК

### ВАЖЛИВІСТЬ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МІЖНАРОДНИКІВ

*У статті обґрунтовується важливість автентичних текстів в навчанні іноземним мовам майбутніх бакалаврів- міжнародників. Розкриваються переваги автентичних вправ, як мотиваторів навчання і способів розвитку навичок вільної і живої комунікації, а також розглядаються типи ситуативних контекстів. Для більш ефективного використання, автентичний матеріал повинен бути ретельно підібраний і мати відношення до роду занять, діяльності, потреб та інтересів студентів. Крім того, тексти повинні супроводжуватися автентичними завданнями з метою підвищення мотивації учнів.*

**Ключові слова:** автентичний, комунікація, ситуативність, спілкування, текст.

**Постановка проблеми.** Нині проголошена Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2017—2027 рр., яка визначає пріоритетні напрями розвитку освіти, серед яких є міжнародне партнерство у сфері освіти, яке покликане забезпечити інтеграцію національної системи освіти в міжнародний освітній простір [3, с. 3]. Зокрема, ураховуючи роль англійської мови як мови міжнародного спілкування, з метою сприяння її вивченню для розширення доступу громадян до світових економічних, соціальних, освітніх і культурних можливостей, які відкриває знання та використання англійської мови, забезпечення інтеграції України до європейського політичного, економічного і науково-освітнього простору, на підтримку програми Go Global, яка визначає вивчення англійської мови одним із пріоритетів стратегії розвитку, указом президента України від 16 листопада 2015 року оголошено 2016 рік Роком англійської мови в Україні.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** У методичній літературі останнього часу проблемі автентичності (в пер. з грец. — «справжній», в пер. з англ. — «природний») приділяється велика увага. Незважаючи на різні трактування, зазвичай автентичним називають текст офіційного документа, який за змістом відповідає тексту іншою мовою і має однаково з ним юридичну силу, бо різномовні тексти повинні за своїм логічним змістом відповідати один одному [6, с. 13; 7, с. 28; 8, с. 53; 9, с. 11; 10, с. 5; 11, с. 3]. При цьому поняття «автентичний» поширюється також і на аспекти навчального процесу. Широко обговорюються такі питання, як: автентичність матеріалів, прагматична автентичність, автентичність взаємодії [10, с. 12], автентичність завдань, автентичність соціальної ситуації на уроці [12, с. 60]. Однак не існує єдиної думки про те, який текст можна визнавати автентичним в методичному плані, і ведеться дискусія про різні види автентичності. Ряд авторів вважає, що «допускається методична обробка тексту, не порушуючи його автентичності, як і спеціальне складання тексту в навчальних цілях» [4, с. 11]. Автори І. Авдєєва, Т. Васил'єва, Г. Левіна поділяють автентичні тексти за стилями. «Автентичний інженерний текст — це текст, який належить навчально-науковому і науково-технічному під стилям і написаний викладачем-інженером для інженера (або

## ЗМІСТ

<i>КІРІЛКОВА Н.В., ДЯЧОК К.І.</i>	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІТОНІМІВ У ГОВІРЦІ СЕЛА СМОРОДСЬК ДУБРОВИЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	3
<i>МАНДРИК Н. В., НОВАЧОК М.В.</i>	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЙКОНІМІКОНУ БЕРЕЗНІВЩИНИ	4
<i>ШКАРБАН Т. М., ДЕМЧУК Ю.В.</i>	КОЛЬОРОНАЗВИ ЯК ЗАСІБ ТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ДІЙНОСТІ У ТВОРАХ ВОЛОДИМИРА ЛИСА	6
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М.</i>	МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ ЗРАДА У ЗІСТАВНО-ТИПОЛОГІЧНОМУ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ ВИСВІТЛЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ)	8
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., ШЕРЕМЕТ М. В.</i>	НОВОТВОРИ НА ПОЗНАЧЕННЯ НОМІНАЦІЙ НАЗВ ЯВИЩ ПРИРОДИ У ТВОРЧОСТІ ПИСЬМЕННИКІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ: СЕМАНТИКА, ФУНКЦІЇ, ПРАГМАТИКА	12
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ДІДУШОК В.О.</i>	ФУНКЦІОНУВАННЯ АВСТРАЛІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	15
<i>ДЕНИСЮК Л.В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ	17
<i>ДУБРОВА А.С.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ	20
<i>КОВАЛЮК В.В., ШЕВЧУК Ю.О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ	21
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ФРН ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	25
<i>ПАВЕЛКІВ К.М.</i>	ПРЯМИЙ МЕТОД ЯК ОДИН ІЗ КОМПОНЕНТІВ УСПІШНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ ВНЗ	27
<i>ТРОФІМЧУК В.М., КОЗИК О.Я.</i>	ВАЖЛИВІСТЬ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МІЖНАРОДНИКІВ	30
<i>МОРОЗ Л.В.</i>	МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ	33
<i>ДАНІЛОВА Н.Р., ПОЦКО Е.Є.</i>	РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	39
<i>ТРОФІМЧУК В.М., МАРИНІНА І.В.</i>	ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-МІЖНАРОДНИКА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	42
<i>ВАСИЛЬКЕВИЧ С.С.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	46
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., МИСЬ К. Ю.</i>	РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	49
<i>МОРОЗ Л. В., ДОРОШЕНКО С. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОДЕЛЮВАННЯ, ЯК ЗАСОБУ НАОЧНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	51
<i>РОМАНЮК С. К., КОРИНЕЦЬ О. О.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РИМОВАНИХ ТЕКСТІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	53
<i>ПАВЕЛКІВ К.М., МАЗУРИК В. В.</i>	ІГРОВА ТЕХНОЛОГІЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	56
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., ЮРКОВСЬКА І.В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИКО-	



	ОРФОЕПІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	60
<i>РОМАНЮК С. К., ВЛАСЮК М.В.</i>	ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИЦІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	62
<i>ДЕНИСЮК Л.В., БАХОВСЬКА М.В.</i>	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	65
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М., МУЗИЧУК О. В.</i>	ДИДАКТИЧНА ГРА НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	67
<i>КРАЛЯ І.В., МАР'ЮСИК І. В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	70
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., ПЕТРИК М. А.</i>	ПЕРЕВІРКА ЯКОСТІ ЗНАНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ РІЗНИХ МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	74
<i>РОМАНЮК С. К., ЦІСАРУК О. Е.</i>	СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	77
<i>МОРОЗ Л. В., КИРИЛЮК Н. О.</i>	ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	79
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В. , СТАДНІК Л.В.</i>	МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	82
<i>БОЙКО Н.Г.</i>	ЕЛЕКТРОННЕ ЛИСТУВАННЯ ТА ЧАТ-УРОКИ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ В УЧНІВ МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	85
<i>ДУБРОВА А.С., ГІС Н.С., ЛЕВИЦЬКА М.Є.</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	89
<i>ГАМЗА А. В., ЗАДЕРЕЙЧУК Ю. О.</i>	ФОРМУВАННЯ УВИРАЗНЕНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИКМЕТНИКА	93
<i>ПАВЕЛКІВ К.М. , ШУЛЬГУН М. В.</i>	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗОРОВОЇ НАОЧНОСТІ	96
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., ВАВУЛІЧ В.А.</i>	БАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ВДОСКОНАЛЕННЯ УРОКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВЧИТЕЛЯМИ- ПРАКТИКАМИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	98
<i>РОМАНЮК С. К., ДЕМ'ЯНЮК І. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	104
<i>ДУБРОВА А.С., КУШНЕРЧУК І.О.</i>	СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	107
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л. М. , МАРКОВЕЦЬ О. В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	109
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., АВРАМИШИН К.В.</i>	МЕТОДИКА ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
	ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	111
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., ПАСЕКА І.О</i>	НЕСТАНДАРТНІ УРОКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	114
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., ФЕДОРЕНКО В.В.</i>	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ НОРМАТИВНОЇ ДИКЦІЇ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ	117
<i>ЯСНОГУРСЬКА Л.М., ГОДИНА А.В.</i>	ВИКОРИСТАННЯ КАЗКИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	119
<i>РОМАНЮК С. К., СТРИЛЕЦЬКА К. А.</i>	ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	127
<i>ЛУК'ЯНИК Л.В., МИСЬ К.Ю.</i>	ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ	130
<i>МОРОЗ Л.В., МОРОЗ Н.М.</i>	ПРО ПИТАННЯ МОВНОЇ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ КАРТИНИ СВІТУ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ	

<i>СІРАНЧУК Н.М., СКОПА Н.М</i>	СВІДОМОСТІ НАЦІЇ ЗНАННЯ ПРО РОСЛИНИ ЯК КОМПОНЕНТ ЗМІСТУ КУРСУ «ПРИРОДОЗНАВСТВО»	132 135
<i>ІВАШКЕВИЧ Е.Е.</i>	PERSONAL RELIABILITY OF THE NARRATOR: TRADITIONAL AND NONTRADITIONAL NARRATIVE DISCOURSE	137
<i>МИХАЛЬЧУК Н.О., АНТЮХОВА Н.І.</i>	THE IDEA OF UNDERSTANDING IN THE PSYCHOLOGICAL PARADIGM OF PROVERBS AND SAYINGS	141
<i>Відомості про авторів</i>		146
<i>Зміст</i>		148

Наукове видання

# АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

**Збірник наукових праць**

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.  
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.  
Технічний редактор Ковалюк В.В.  
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 26.10.2017 р.  
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.  
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31  
Рівненський державний гуманітарний університет.

---

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі  
Рівненського державного гуманітарного університету  
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2016. — 109с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243  
ББК 81.2